

Sygn. akt II Ca 834/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Grzegorz Ślęzak (spr.)
Sędziowie	SSO Paweł Hochman SSA w SO Stanisław Łęgosz
Protokolant	st. sekr. sąd. Anna Owczarska

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa Miejskiego Rzecznika Konsumentów B. K. działającego na rzecz konsumenta S. K. przeciwko K. S.

o nakazanie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 6 października 2016 roku, sygn. akt I C 233/16

oddala apelację oraz wnioszek pozwanej K. S. o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSA w SO Grzegorz Ślęzak

SSO Paweł Hochman SSA w SO Stanisław Łęgosz

Sygn. akt II Ca 834/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 października 2016 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim po rozpoznaniu na rozprawie sprawy z powództwa Miejskiego Rzecznika Konsumentów B. K. działającego na rzecz konsumenta S. K. przeciwko K. S. o nakazanie oddalił powództwo.

Podstawę powyższego wyroku stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Dnia 4.09.2013 r. K. S. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w C. (sprzedający) zawarła ze S. K. (kupującym) umowę o montaż nr (...). Umowa została zawarta na piśmie. Sprzedający zobowiązał się do dostarczenia, montażu, uruchomienia i regulacji kompletnego systemu wentylacji z rekuperacją (system został dobrany na podstawie wykonanego przez sprzedającego projektu wentylacji). Kupujący wraz z usługą montażu, uruchomienia i regulacji nabywał centralę wentylacyjną ze sterownikiem oraz cały osprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania instalacji. Sprzedający dostarcza centralę wentylacyjną ze sterownikiem w dniu rozpoczęcia 2

etapu prac montażowych. Prace montażowe zostały podzielone na dwa etapy: etap 1 – rozprowadzenie instalacji wentylacyjnej i etap 2 – montaż rekuperatora i anemostatów oraz uruchomienie i regulacja instalacji. Strony umowy uzgodniły, iż sprzedający dostarczy centralę wentylacyjną firmy (...) ze sterownikiem (...) w dniu rozpoczęcia 2. etapu prac montażowych. Strony ustaliły także termin rozpoczęcia etapu 1 na marzec 2014 r., pod warunkiem podpisania umowy, wpłaty zadatku w kwocie 300 złotych brutto w ciągu 2 dni od zawarcia umowy w warunkach wynikających z § 6 umowy. Termin realizacji 2 etapu strony miały uzgodnić z co najmniej 4-tygodniowym wyprzedzeniem, realizacja tego etapu miała się odbyć nie później niż do dnia 31.12.2014 r. Strony uzgodniły wartość przedmiotu umowy na łączną kwotę 11.500 złotych brutto. Zgodnie z § 6 umowy kupujący zobowiązał się do uiszczenia kwoty 300 złotych brutto tytułem zadatku, oraz kwot 6.200 złotych brutto na 7 dni przed rozpoczęciem 1 etapu prac i kwoty 5.000 złotych brutto w dniu zakończenia prac etapu 1 (łącznie kwoty 11.500 złotych). Odnośnie zakupu przez sprzedającego centrali wentylacyjnej ze sterownikiem na potrzeby wykonania 2 etapu prac (wycena została dokonana w dniu złożenia zamówienia) – warunki płatności zostaną ustalone w porozumieniu obu stron. Strony ustaliły, iż dostarczone urządzenia pozostaną własnością sprzedającego aż do momentu całkowitego uiszczenia należnej zapłaty określonej w § 6 (kwoty 11.500 złotych).

Ustnie strony uzgodniły, iż w domu pozwanego zamontowana zostanie centrala wentylacyjna firmy (...) ze sterownikiem (...).

S. K. zapłacił na rzecz K. S. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w C. łącznie kwotę 11.500 złotych i, po wykonaniu etapu 1 prac, wezwał firmę do przystąpienia do 2 etapu prac.

K. S. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w C. zadeklarowała gotowość do wykonania 2 etapu prac w dniu 28.11.2014 r. po uiszczeniu zadatku w wysokości 50% wartości oferty (centrali wentylacyjnej firmy (...) ze sterownikiem (...) w cenie 9.180 złotych), tj. kwoty 4.590 złotych do dnia 14.11.2014 r., zgodnie z wcześniejszym porozumieniem stron.

Cena zakupu detalicznego centrali wentylacyjnej firmy (...) to kwota 11.080 złotych, a sterownika (...) 878 złotych (cennik ze stycznia 2014 r.)

S. K. twierdzi, iż wynikająca z umowy cena 11.500 złotych obejmuje nie tylko usługę (dostarczenie, montaż, uruchomienie i regulację kompletnego systemu wentylacji z rekuperacją), ale i zakup na jego rzecz centrali wentylacyjnej i sterownika. Odmawia zapłaty ponad już uiszczoną cenę.

K. S. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) z siedzibą w C. funkcjonuje na rynku od 9 lat, rocznie wykonuje około 200 instalacji, przy zawieraniu umów posługuje się gotowymi wzorcami, najczęściej negocjacje prowadzi z klientami e-mail`owo. W przypadku S. K. negocjacje odbywały się w siedzibie firmy. Firmę reprezentowała pracownica O. S., która podpisała z S. K. umowę. Przedstawiła mu ofertę centrali wentylacyjnych i sterowników, S. K. wybrał urządzenia wskazane w umowie. Strony umówiły się, że zapłata za centralę ze sterownikiem nastąpi częściowo przed przystąpieniem do 2 etapu prac (zaliczka w kwocie 4.590 złotych), a częściowo w dniu wykonania 2 etapu (płatna na rękę montażystów pozostała kwota 4.590 złotych).

Sąd Rejonowy zważył, iż w sprawie kwestię sporną stanowi treść umowy zawartej przez pozwaną ze S. K..

Umowa została zawarta na piśmie i nazwano ją umową o montaż. Pozwana zobowiązała się w tej umowie do dostarczenia, montażu, uruchomienia i regulacji kompletnego systemu wentylacji z rekuperacją, a S. K. do zapłaty za wykonanie. Strony uzgodniły wartość przedmiotu umowy na łączną kwotę 11.500 złotych brutto i ta kwota została zapłacona. Jest to typowa umowa o dzieło regulowana przepisami art. 627 i nast. kc, zgodnie z którymi przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia, jakkolwiek strony w umowie posługują się pojęciami „sprzedający” i „kupujący” wskazującymi na umowę sprzedaży. W umowie sprzedaży jednak występuje „sprzedawca” i „kupujący”.

W każdym wypadku do wykonania dzieła potrzebne są określone, odpowiednie materiały, środki pomocnicze, odpowiednie urządzenia, narzędzia itp., które co do zasady są dostarczane przez przyjmującego zamówienie. Generalnie to przyjmujący zamówienie ma obowiązek dostarczenia wszystkiego, co do wykonania dzieła jest mu konieczne, bez względu na wkład pracy (np. S. Buczkowski (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 2, s. 426; A. Brzozowski (w:) System prawa prywatnego, t. 7, 2004, s. 337–338).

Zgodnie z treścią art. 65 § 2 kc, w przypadku wątpliwości interpretacyjnych, w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Oznacza to, że interpretacja postanowienia umowy – znaczeniowo niejasnego – nie może być oparta tylko na analizie językowej, lecz konieczne jest również zbadanie zamiaru i celu stron, a także kontekstu faktycznego, w jakim umowę uzgadniano i zawierano (tak też Sąd Najwyższy np. w uzasadnieniach wyroków z dnia 3.09.1998 r. I CKN 815/97, z dnia 23.01.2008 r. V CSK 474/07, z dnia 23.04.2009 r. IV CSK 558/08). Na gruncie przepisu art. 65 § 2 kc w orzecznictwie Sądu Najwyższego (np. uchwała z 29.06.1995 r. III CZP 66/95) w doktrynie przyjmuje się tzw. kombinowaną metodę wykładni. Oznacza to, że - po wykładni językowej - najpierw decydujące znaczenie należy przyznać rzeczywistej woli stron (wykładnia subiektywna). Jeżeli okaże się, że strony nie przypisywały złożonemu oświadczenia takiego samego znaczenia (co zachodzi w rozpoznawanej sprawie), należy przejść do drugiej fazy, w której w sposób obiektywny ustala się właściwe znaczenie oświadczenia, biorąc pod uwagę, jak adresat oświadczenia rozumiał i jak powinien zrozumieć (wykładnia obiektywna). Trzeba jednak pamiętać, iż w ramach wykładni nie można dokonać takiego przekształcenia umowy, który stworzyłby nową, odmienną umowę o zupełnie innej relacji między stronami.

Z punktu widzenia językowej wykładni oświadczenia woli duże znaczenie ma forma zawarcia umowy. Ujęcie oświadczeń woli stron w dokumencie stwarza domniemanie, że dokument ten wyraża w sposób wierny i całościowy treść oświadczeń. Na charakter umowy w dużym stopniu wskazuje także nazwa umowy nadana jej przez strony. W doktrynie podkreśla się jednak, że w przypadku interpretacji oświadczeń woli, nawet składanych na piśmie, nie można wyłączyć pewnych odstępstw od ogólnie przyjmowanych reguł, albowiem zdarza się, że strona – nawet posługująca się danym językiem jako swoim ojczystym – dopuszcza się pewnych niekonsekwencji lub nawet błędów (jak w sprawie odnośnie oznaczenia stron umowy).

Cena elementów rozprawienia instalacji wentylacyjnej oraz cena montażu, uruchomienia i jej regulacji została wskazana w umowie pisemnej, a odnośnie ceny centrali wentylacyjnej ze sterownikiem - strony uzgodniły ją ustanie (kupujący wybrał z oferty przedstawionej mu przez sprzedającego konkretne urządzenia, a ich wycena została dokonana w dniu złożenia zamówienia, nazwy urządzeń zostały wpisane do umowy). Strony umówiły się także ustnie, że zapłata za centralę ze sterownikiem nastąpi częściowo przed przystąpieniem do 2 etapu prac (zaliczka w kwocie 4.590 złotych), a częściowo w dniu wykonania 2 etapu (płatna na ręce montażystów pozostała kwota 4.590 złotych). Ponieważ kupujący nie uiścił zaliczki na poczet sprzedaży centrali wentylacyjnej ze sterownikiem, sprzedający urządzeń tych nie dostarczył i nie doszło do rozpoczęcia 2 etapu prac montażowych. W ocenie Sądu zatem to nie pozwana naruszyła postanowienia umowy, ale S. K.. Celem umowy zawartej przez strony było odpłatne nabycie stosownych urządzeń przez S. K. oraz ich dostarczenie, zamontowanie, uruchomienie i regulacja. Okoliczności te wynikają nie tylko z treści pisemnej umowy, stosowanego przez pozwaną schematu płatności (kupujący ma obowiązek zapłaty zadatku przed przystąpieniem do poszczególnych etapów prac), ale także z zeznań stron (pozwanej) i dokumentów dostarczonych przez pozwaną – treści typowych umów zawieranych przez pozwaną z innymi klientami wg wzorca oraz cennika zakupu detalicznego centrali wentylacyjnej firmy (...) oraz sterownika (...) (z cennika wynika, iż łączna cena sprzedaży tych sprzętów w styczniu 2014 r. to kwota 11.958 złotych. Gdyby, jak nietrafnie przyjmuje S. K., cena wynikająca z pisemnej umowy (11.500 złotych) obejmowałaby także zakup centrali ze sterownikiem, pozwana musiałaby co najmniej w części darować konsumentowi świadczenie, co oczywistym – zgodnie z zasadami logiki i zasadami współżycia społecznego – nie miało miejsca (pozwana prowadzi działalność gospodarczą, której nieodłącznym celem jest zarobek). Interpretacja umowy dokonana przez S. K. uwzględnia wyłącznie jego interes, co jest niedopuszczalne. Należy zgodzić się z poglądem wypracowanym w doktrynie, iż wykładnia postanowień umowy powinna uwzględniać interesy obu jej stron (pożądana jest tzw. równowaga interpretacyjna).

Mając na uwadze powyższe Sąd oddalił powództwo.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości Miejski Rzecznik Konsumentów w P. na rzecz powoda S. K..

Apelacja zaskarżonemu wyrokowi zarzuca.

- naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez naruszenie art. 233 § 1 kodeksu postępowania cywilnego to jest błędne dokonanie ustaleń faktycznych,
- naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez nie zastosowania art. 385 § 2 i art. 77 §1 kodeksu cywilnego

Apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i nakazanie Pozwanej wydania to jest dostarczenia i zamontowania u Konsumenta centrali wentylacyjnej (...) ze sterownikiem (...) oraz uruchomienie systemu wentylacji z rekuperacją.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanej wnosił o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

Pełnomocnik pozwanej wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona albowiem podniesione w niej zarzuty: naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. i w konsekwencji dokonania błędnych ustaleń faktycznych a także obrazy prawa materialnego, tj. przepisów art. 385 § 2 i art. 77 k.c., są chybione.

Ocenę zarzutów apelacji rozpocząć należy od stwierdzenia, że lektura materiału aktowego wskazuje, iż Sąd Rejonowy rozpoznał sprawę w sposób wystarczający dla jej rozstrzygnięcia, przeprowadzając dowody jakie zaoferowały mu strony, a zgromadzony materiał dowodowy poddał wszechstronnej, zgodnej z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania ocenie, odpowiadającej wymogom, jakie stawiają jej przepisy art. 233 i 328 § 2 k.p.c. W żadnym też wypadku oceny tej nie można uznać za dowolną i wykraczającą poza granice swobodnej oceny dowodów.

Powyższa prawidłowa ocena dowodów doprowadziła Sąd I instancji do trafnych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne.

Z ustaleń tych Sąd Rejonowy wyprowadził też trafne wnioski w zakresie oceny prawnej żądania pozwu, co oznacza, że zaskarżony wyrok nie uchybia również wskazanym w apelacji przepisom prawa materialnego.

W tych wszystkich okolicznościach uznać należy, że apelacja zmierza jedynie do nieskutecznej polemiki z prawidłowym - i odpowiadającym powołanym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przepisom prawa materialnego - stanowiskiem Sądu I instancji.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację Miejskiego Rzecznika Konsumentów jako nieuzasadnioną.

Pomimo oddalenia apelacji Miejskiego Rzecznika Konsumentów, Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanej o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu za II instancję chociaż i w tej instancji proces wygrała.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia w zakresie kosztów procesu między stronami stanowiły przepisy art. 63 ze zn. 4 i art. 106 k.p.c.

Zgodnie z pierwszym z powołanych wyżej przepisów, w sprawach, w których Rzecznik Konsumentów wytacza powództwo na rzecz obywatela, który w niniejszym przypadku nie wstąpił do sprawy w charakterze powoda, stosuje się odpowiednio przepisy o Prokuratorze.

Zgodnie natomiast z treścią drugiego z powołanych wcześniej przepisów udział Prokuratora, a więc także Rzecznika Konsumentów, w sprawie nie uzasadnia zasądzenia zwrotu kosztów ani na rzecz Skarbu Państwa ani też od Skarbu Państwa.

Dlatego też, wniosek pełnomocnika pozwanej o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów procesu za drugą instancję podlegał oddaleniu jako niezasadniony w świetle powołanych powyżej przepisów procesowych.

SSA w SO Grzegorz Ślęzak

SSO Paweł Hochman SSA w SO Stanisław Łęgosz